

Burkhard Frenzel: Die Vegetations- und Landschaftszonen Nord-Eurasiens während der letzten Eiszeit und während der postglazialen Wärmezeit. II. Teil: Rekonstruktionsversuch der letzteiszeitlichen und wärmezeitlichen Vegetation Nord-Eurasiens. Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz. Abhandl. der Mathem.-Naturwis. Klasse, Jahrgang 1960. Nr. 6, pp. 1—167. 17,5 × 25 cm. 2 kort. Pris: 18 DM.

Sammen med professor C. Troll har dr. Frenzel tidligere publiceret om den eurasiske planteverdens forhold under og efter den sidste nedisning. Med det her foreliggende arbejde er disse studier bragt til en foreløbig afslutning. Medens første del af værket, der udkom i 1959, særlig beskæftigede sig med udbredelsen af permafrost under den sidste nedisning, så er hovedvægten i denne afhandling lagt på rent kartografisk at give en oversigt over de forskellige vegetationszoners udbredelse dels under isens maksimale udbredelse og dels under det postglaciale varmemaksimum. Særlig iøjnefaldende på kortet (men vel underbygget) er den meget ringe udbredelse af Taiga vegetationen under den sidste istid; bortset fra enkelte refugier i Sydeuropa fandtes skovområder så at sige kun i mellemste og østlige Sibirien, hvorimod uhyre områder var dækket af tundra, stepper og saltstepper, delvis af en anden karakter, end den vi kender fra nutidens eurasiske tundraer og stepper. Under det postglaciale varmeoptimum vandrede skoven ind, og permafrostområderne har da været væsentlig mindre end i nutiden, således at permafrosten i mange områder i dag ikke kan betragtes som en reliktføremkomst fra pleistocen tid, men er dannet langt senere.

Mange enkeltheder i kortene kan naturligvis stadig diskuteres, og visse steder er signaturerne heller ikke helt klare, men trods dette er det et meget nyttigt og for videre forskning stimulerende overblik man her får af planteverdenens ændring. Det fremgår bl. a. med stor tydelighed, at der ikke blot har været tale om en forskydning sydover af de forskellige plantesamfund, men at der er sket dybtgående ændringer i forholdet mellem de forskellige vegetationsformer. Plantesamfund, som i nutiden har en ringe udbredelse, har den gang været ganske dominerende. Omtrent 20 sider literaturhenvisning, særlig til russisk litteratur, er yderst nyttig.

Børge Fristrup.

Calvin J. Heusser: Late-Pleistocene Environments of North Pacific North America. American Geographical Society. Special Publication No. 35. 17,5 × 25 cm. XXIII + 308 sider inklusive 25 tavler. New York 1960. 6 §.

Bogen er resultatet af 10 års studier delvis udført som led i det omfattende Juneau Ice Field Research Project. Baseret på 78 pollenanalyser foretaget lige fra Karluk på Kodiak Island til Fort Bragg i Californien nord for San Francisco og suppleret med et antal kulstof-14 analyser gennemgår forfatteren det amerikanske vestlige skovområdes klimatiske og biologiske ændringer fra senglacial og postglacial tid op til vor tid.

Fund svarende til vor ældre Dryas, Allerød og yngre Dryas er dog kun fundet på Olympic Peninsula i det vestlige Washington, idet isen fra det nordlige Britiske Columbia først for alvor er begyndt tilbagegangen for ca. 10.500 år siden, og først for 9.000 år siden skete tilbagetrækningen fra